

„Mosty mezi školou a životem“

Meno a priezvisko _____

Dátum _____

Trieda _____

Pracovní list č. 1 (geografia + biológia)

1. Na obrázku je znázornené povodie.

- a) povodie Váhu
- b) povodie Dunaja
- c) povodie Hrona
- d) povodie Ipl'a

2. Doplňte jednotlivé údaje do textu o rieke Hron.

Kamenica nad Hronom, Ďumbiera, Dunaja, Horehronskom, 12,95; druhá, 298, Banskobystrický, 980, Nitriansky, Kráľovej, snehovo

Hron je _____ najdlhšia rieka, ktorá tečie celá územím Slovenska. Meria _____ km. Preteká regiónmi _____ a _____. Hron pramení v _____ podolí, na styku s Nízkymi Tatrami a Spišsko-gemerským krasom, na juhovýchodnom úpätí _____ hole, v nadmorskej výške približne _____ m.n.m. Podľa režimu odtoku patrí k stredoeurópskemu typu riek. Má _____ - dažďový režim odtoku. Hodnota špecifického odtoku dosahuje hodnotu _____ l/s/1km². Najvyšším bodom povodia je vrchol _____ (2 043,4 m.n.m.). Hron ústi do _____ 2 km juhovýchodne od obce _____ a cca 2,5 km od mesta Štúrovo v nadmorskej výške približne 102 m.n.m.

3. Vyberte z nasledovných riek 6 najdlhších na území Slovenska. Poradie riek začnite najdlhšou. Ku každej dopíšte približnú dĺžku v kilometroch.

*Morava, Bodrog, Váh, Dunaj, Poprad, Hron, Hornád, Nitra, Torysa, Bodva,
Orava, Ipeľ, Myjava, Dudváh, Slatina.*

1) _____ km

4) _____ km

2) _____ km

5) _____ km

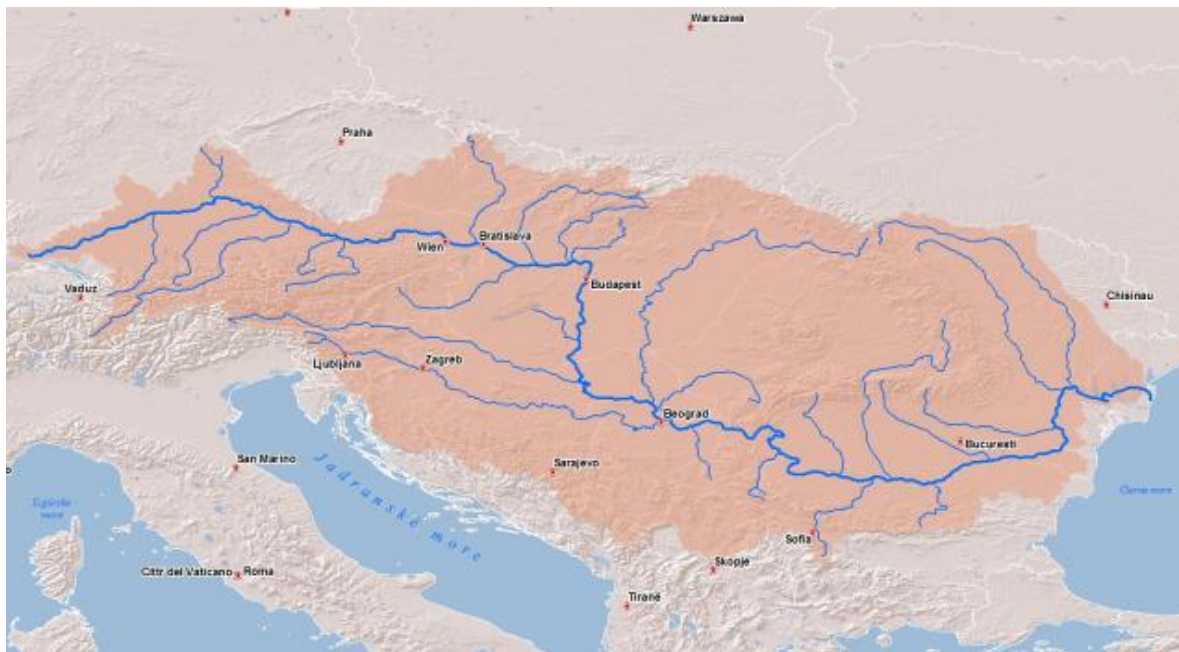
3) _____ km

6) _____ km

„Mosty mezi školou a životem“

4. Správne vyznačte na mape jednotlivé časti: rieka Dunaj, jej prítok rieku Váh, deltu rieky Dunaj, Čierne more.

Napíšte ku ktorému úmoriu patrí rieka Dunaj? _____

Uved'te počet štátov cez, ktoré rieka Dunaj preteká: _____ a vymenujte jednotlivé štáty:

5. Viš čo sú to tajchy? Správne dopln' slová do textu a dozvieš sa viac.

Veľká Vindšachta	baňa	Ottergrundské	prepojovacia štôlna	jarok
vodohospodársky systém	Matej Kornel Hell	rekreácia	zrážková voda	
Počúvadlianske	Samuel Mikovíni	stredné	Banskej	Štiavnice
baníctvo	banské stroje			

Tajchy sú umelé jazerá ležiace na Slovensku vybudované pre potreby miestnych a dnes ponúkajú lákavé kúpanie v nádhernom prírodnom prostredí okolia - mesta zapísaného do Zoznamu UNESCO.

Nedostatok vody v centre pohoria museli banskí inžinieri riešiť vybudovaním dômyselného, ktorý nemá v Európe obdobu. Jeho účelom bolo zachytávať z horských svahov a zložitým systémom ju privádzať do vodných nádrží. Voda v jazerách sa potom odvádzala do baní a hút, kde poháňala rozličné a zariadenia. Najviac tajchov vzniklo v 18. storočí. Budovanie tajchov bolo úzko spojené s osobnosťou, ktorý v rokoch 1712-1715 postavil tajch a postavil 7 čerpacích zariadení na

„Mosty medzi školou a životom“

vodný pohon, s ktorými v krátkom čase vyčerpá všetku vodu z vtedy zatopených baní a umožnil nový rozvoj v tomto regióne. Rozhodujúcim pokračovateľom výstavby vodných nádrží v okolí Banskej Štiavnice bol od roku 1729, ktorý vyprojektoval, vybudoval, opravil alebo zrekonštruoval väčšinu vodných nádrží i rozsiahly systém povrchových zberných jarkov, ako aj podzemných Dotvoril tak ucelený vodohospodársky systém nádrží, ktorý definitívne vyriešil otázku energetickej základne baníctva v banskoštiavnickom rudnom revíre nie len na celý zvyšok 18. storočia, ale prevažne až do začiatku 20. storočia. Pôvodne bolo v Štiavnických vrchoch asi 60 tajchov, dnes ich je už len asi tretina. Najväčšie je jazero s rozlohou 11,73 ha. Najvyššie položené je jazero ležiace na východnom svahu Paradajsu v nadmorskej výške 939 m. Dnes štiavnické tajchy už neslúžia pôvodnému účelu a v lete sa využívajú na

6. Na vlhkých miestach ale aj na brehoch riek rastú invázne druhy rastlín. Pomenuj ich slovenským aj latinským názvom.

1

2

3

- 1
- 2
- 3

7. Ryby žijú v tečúcich aj stojatých vodách. Podľa rýchlosti toku, teploty vody, obsahu kyslíka delíme tečúce vody na 4 pásma. Sú usporiadané od najrýchlejšie tečúceho. Priradiť ich k správnej charakteristike.

Do ktorého pásma patrí rieka Hron pri Zvolene?

Vymenuj dva druhy najčastejšie ulovených rýb v tejto oblasti.

pleskáčové mrenové lipňové pstruhové

1. horské potoky a rieky - pásma
2. podhorské potoky a rieky - pásma
3. stredný tok rieky - pásma
4. dolný tok rieky - pásma

„Mosty mezi školou a životem“

8. Experiment 1 - Vznik krasových jaskýň

Pomôcky: plastelína (alebo iná modelovacia hmota), kockový cukor (2 – 5 kociek na jednu jaskyňu), teplá voda, väčšia sklenená nádoba.

Postup:

- Z plastelíny si vymodeluj placku približne na veľkosť dlane.
- Do stredu placky až po jej okraj poukladaj tesne vedľa seba kocky cukru.
- Prelož kraje placky tak, aby čiastočne obalili kocky cukru. Z kraja by mal kúsok cukru „vykúkať“.
- Balíček z plastelíny a cukru vlož do teplej vody.

Vysvetlenie: stručne popíš aký proces si pozoroval a čo predstavovala plastelína a čo cukor

Experiment 2 - Vznik kvapľov

Pomôcky: 2 sklenené poháre, motúz pripravený zo 4 kusov 35 cm dlhej vlnenej alebo bavlnenej priadze, lyžička, tanier, noviny, pracia sóda

Postup:

- Poháre približne do polovice naplň horúcim nasýteným roztokom pracej sódy.
- Medzi poháre polož tanier.
- Koniec priadze ponor do roztoku tak, že jej stred bude visieť nad tanierom.
- Poháre aj s tanierom polož na slnečné miesto na noviny.
- Každý deň pozoruj zmeny na priadzi, až kým sa neodparí všetka voda.

Vysvetlenie: stručne popíš aký proces si pozoroval, aké 3 typy kvapľov takto vznikajú